
 Polska Strefa Inwestycji	 POMORSKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA	ZARZADZANIE BEZPIECZEŃSTWEM I HIGIENĄ PRACY
POMORSKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA Sp. z o.o.	INSTRUKCJA BHP WYKONYWANIA PRAC NA WYSOKOŚCI (dachy, rusztowania, konstrukcje stałe)	Wydanie – 5 Data pierwszego wydania 15.11.2018 r. Data aktualizacji: 21.11.2023 r.

1. PRZEDMIOT

1. Instrukcja przeznaczona jest dla pracowników wykonujących prace na wysokości, w szczególności na dachach, rusztowaniach stwarzających zagrożenie upadkiem z wysokości oraz dla osób sprawujących nad nimi kierownictwo i nadzór.
2. Celem instrukcji jest wskazanie podstawowych metod i zasad bezpiecznego wykonywania prac na wysokości, jednakże instrukcja nie wyklucza stosowania innych bezpieczniejszych metod wykonywania prac na wysokości.

2. DOKUMENTY ZWIĄZANE

2.1 Instrukcje wewnętrzne

- Instrukcja zgłaszania wypadków przy pracy i innych zdarzeń wypadkowych, postępowanie powypadkowe w PSSE Sp. z o.o.
- Instrukcja dotycząca bezpiecznego wykonywania przez Zleceniobiorców/ Wykonawców usług/ zadań/ prac na obszarze zarządzanym przez PSSE Sp. z o.o.

2.2 Akty prawne

- 2.2.1 Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (t.j. z dnia 29.09.2003 r. Dz.U. 2003 r. nr 169, poz.1650), dalej: rozporządzenie w sprawie ogólnych przepisów bhp
- 2.2. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy (Dz. U. z 2002 r., nr 191, poz. 1596 ze zmianami)
- 2.2.3 Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie rodzajów prac wymagających szczególnej sprawności psychofizycznej (Dz. U. z 1996 r., nr 62, poz. 287).
- 2.2.4 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. 2003 nr 47, poz. 401)
- 2.2.5 Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (tj. Dz.U. 2023 poz. 1465)

3. TERMINOLOGIA

3.1 Terminy

Termin	Definicja
Prace szczególnie niebezpieczne	Są to prace, wymienione w: Rozdziale 6 rozporządzenia w sprawie ogólnych przepisów bhp

3.2 Skróty

Skrót	Pełna nazwa
Nie występują	

4. ROZDZIAŁY OPISUJĄCE DZIAŁANIA

4.1. Odpowiedzialność i uprawnienia

4.1.1 Kadra Kierownicza (Dyrektorzy/ / Kierownicy)

Zobowiązani są do:

- Organizowania, przygotowania i prowadzenia prac na wysokości zgodnie z przepisami i zasadami BHP,
- Udzielania pracownikom instruktażu bezpiecznego wykonywania prac na wysokości oraz wypełniania formularza dotyczącego prac szczególnie niebezpiecznych,
- Zapoznania i egzekwowania od pracowników przestrzegania zasad bezpiecznej pracy.

 Polska Strefa Inwestycji	 POMORSKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA	ZARZADZANIE BEZPIECZEŃSTWEM I HIGIENĄ PRACY
POMORSKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA Sp. z o.o.	INSTRUKCJA BHP WYKONYWANIA PRAC NA WYSOKOŚCI (dachy, rusztowania, konstrukcje stałe)	Wydanie - 5
		Data pierwszego wydania 15.11.2018 r.
		Data aktualizacji: 21.11.2023 r.

4.1.2 Pracownicy zobowiązani są do przestrzegania zasad bezpieczeństwa pracy podczas prowadzenia prac na wysokości.

4.2 Opis postępowania

Informacje ogólne:

- Prace na wysokości, zgodnie z definicją, oznaczają wszelkie prace, przy wykonywaniu, których istnieje zagrożenie upadku pracownika z wysokości minimum 1 m. Wysokość należy ustalić jako różnicę pomiędzy poziomem, na którym znajdują się stopy pracownika, a poziomem, na który może on spaść.
- Do wykonywania prac na wysokości dopuszczani są wyłącznie pracownicy, którzy ukończyli 18 lat, a ich stan zdrowia zezwala na pracę na wysokości. Stan zdrowia musi być potwierdzony orzeczeniem lekarza medycyny pracy.
- Pracownik powinien być trzeźwy i wypoczęty, ubrany w odzież roboczą bez luźno zwisających elementów, obuwiu robocze na spodach antypoślizgowych, hełm ochronny oraz środki ochrony indywidualnej zabezpieczające przed upadkiem z wysokości.
- Zabrania się dopuszczania do pracy na wysokości pracowników z zauważonymi chwilowymi niedyspozycjami, pomimo posiadania przez tych pracowników ważnych orzeczeń lekarskich o zdolności do wykonywania prac na wysokości.

4.3. Odbiór techniczny rusztowań, konstrukcji stałych lub urządzeń poprzedzający rozpoczęcie prac na wysokości

Rozpoczęcie pracy na wysokości powinno być poprzedzone odbiorem technicznym stwierdzającym:

- Zapewnienie bezpieczeństwa przy komunikacji pionowej i dojścia do stanowiska pracy,
- Odpowiedni stan techniczny konstrukcji lub urządzeń, na których mają być wykonywane prace, w tym ich stabilność, wytrzymałość na przewidziane obciążenie,
- Odpowiedni stan techniczny zamontowanych urządzeń,
- Prawidłowość zabezpieczeń przed niespodziewaną zmianą położenia,
- Odpowiedni stan techniczny stałych elementów konstrukcji lub urządzeń mających służyć do mocowania linek bezpieczeństwa.

4.4. Procesy przed rozpoczęciem pracy szczególnie niebezpiecznej na wysokości

4.4.1. Osoba kierująca pracownikami przed rozpoczęciem prac na wysokości powinna:

- Sprawdzić ważność orzeczeń lekarskich o przydatności do prac na wysokości (do 3 metrów lub powyżej 3 metrów),
- Udzielić pracownikom instruktażu, obejmującego w szczególności:
  - imienny podział pracy,
  - kolejność wykonywania zadań,
  - wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac na wysokości, w tym stosowanie środków ochrony indywidualnej i zbiorowej
  - sposób postępowania w razie wystąpienia zagrożenia
- Sprawdzić wyposażenie pracowników we właściwy sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości,
- Sprawdzić, czy pracownicy mają odpowiedni do warunków ubiór i obuwiu robocze,
- Sprawdzić, czy w miejscach niebezpiecznych umieszczono znaki informujące o rodzajach zagrożeń oraz stosować inne środki zabezpieczające przed skutkami zagrożeń (siatki, bariery itp.),
- Dopilnować, aby miejsce pod stanowiskiem roboczym było zabezpieczone przed dostępem innych osób i oznakowanie tablicami „UWAGA! PRACE NA WYSOKOŚCI”,
- Wypełnić formularz polecenia pisemnego dotyczący wymagań BHP podczas wykonywania przez pracowników prac szczególnie niebezpiecznych na wysokości,
- Zapoznać pracowników z formularzem polecenia pisemnego i uzyskać od pracowników podpisy,

 <p>Polska Strefa Inwestycji</p>	 <p>POMORSKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA</p>	ZARZADZANIE BEZPIECZEŃSTWEM I HIGIENĄ PRACY
<p>POMORSKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA Sp. z o.o.</p>	<p>INSTRUKCJA BHP WYKONYWANIA PRAC NA WYSOKOŚCI (dachy, rusztowania, konstrukcje stałe)</p>	<p>Wydanie - 5 Data pierwszego wydania 15.11.2018 r. Data aktualizacji: 21.11.2023 r.</p>

- Zapewnić bezpośredni nadzór podczas wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych na wysokości,
- Podjąć działania wynikające z dokonanych na formularzu zapisów,
- Jeżeli w trakcie przygotowania do prowadzenia prac szczególnie niebezpiecznych wyniknie konieczność opracowania instrukcji w zakresie bezpiecznego sposobu prowadzenia tych prac, instrukcję opracuje osoba kierująca tymi pracami.

4.4.2. Pracownik przed rozpoczęciem prac na wysokości powinien:

- Potwierdzić zrozumienie przekazanych w instruktażu bezpiecznych metod pracy i zagrożeń, a w razie wątpliwości zwrócić się do kierującego o powtórne objaśnienie,
- Dokonać oględzin zewnętrznych sprzętu ochrony osobistej,
- Założyć szelki bezpieczeństwa (zgodnie z instrukcją użytkowania),
- Założyć kask ochronny i zamocować w sposób uniemożliwiający jego zsuniecie się z głowy,
- Przygotować sprzęt ochrony indywidualnej niezbędny do bezpiecznego wykonania pracy,
- Uniemożliwić przebywanie osób postronnych w bezpośredniej bliskości miejsca pracy, a zwłaszcza pod nim.

4.4.3. Zasadnicze czynności pracownika podczas wykonywania prac na wysokości

Pracownik powinien:

- Powierzone zadania wykonywać dokładnie, zgodnie z zaleconymi zadaniami i przepisami, a także z zaleceniami bezpośredniego przełożonego. Wszystkie czynności powinny być wykonywane tak, aby nie stwarzały zagrożeń zarówno dla wykonującego je jak i dla współpracowników, czy też osób postronnych,
- Koncentrować całą swoją uwagę na czynnościach wykonywanych,
- Dbać o dobry stan rusztowań, czy też konstrukcji stałych, a także aby nie były zatarasowane, nadmiernie obciążone, zaśnieżone czy też oblodzone,
- Prace na wysokości powinny być organizowane i wykonywane w sposób nie zmuszający pracownika do wychylania się poza poręcz balustrady lub obrys urządzenia, na którym stoi.

źródło: <http://forum-budowlane.pl/technologie/szelki-bezpieczenstwa>

4.4.4. Czynności pracownika po zakończeniu wykonywania prac na wysokości

- Uporządkować stanowisko pracy,
- Ze stanowiska pracy uprzętnąć wszystkie narzędzia i materiały lub zabezpieczyć je przed możliwością spadnięcia z wysokości,
- Oczyszczyć używany sprzęt ochrony indywidualnej i odłożyć go na stałe miejsce przechowywania,
- Wszystkie zauważone niedogodności zgłosić bezpośrednio przełożonemu celem ich niezwłocznego usunięcia.

ch

 Polska Strefa Inwestycji	 POMORSKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA	ZARZADZANIE BEZPIECZEŃSTWEM I HIGIENĄ PRACY
POMORSKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA Sp. z o.o.	INSTRUKCJA BHP WYKONYWANIA PRAC NA WYSOKOŚCI (dachy, rusztowania, konstrukcje stałe)	Wydanie - 5 Data pierwszego wydania 15.11.2018 r. Data aktualizacji: 21.11.2023 r.

UWAGA:

Prace na wysokości powyżej 2 m, przy których wymagane jest stosowanie środków ochrony indywidualnej przed upadkiem z wysokości, muszą być wykonywane przez co najmniej 2 osoby (w asekuracji).

4.5 Czynności zabronione podczas wykonywania prac na wysokości

W trakcie wykonywania prac na wysokości zabrania się:

- Zrzucania narzędzi i sprzętu,
- Podrzucania narzędzi i sprzętu do góry,
- Do stanowisk położonych na wysokości można dostarczać materiały i sprzęt o wadze nie przekraczającej wytrzymałości tych stanowisk przy uwzględnieniu ciężaru pracowników,
- W trakcie wciągania lub opuszczania ciężarów przytwierdzenia linki transportowej do ręki lub ciała lub przywiązywania jej do szelek bezpieczeństwa,
- Pozostawiania po zakończeniu prac materiałów, narzędzi oraz sprzętu pomocniczego na stanowiskach roboczych położonych na wysokości,
- Wykonywania prac bez helmów ochronnych. Dotyczy to zarówno pracowników pracujących na wysokości jak również pracowników pomocniczych i dozoru.

4.6 Sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości

4.6.1. W skład sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości wchodzi:

- Szelki bezpieczeństwa
- Linki bezpieczeństwa
- Amortyzatory włókiennicze
- Urządzenia samohamowne stacjonarne
- Urządzenia samozaciskowe przesuwne po prowadnicy giętkiej i sztywnej
- Linki asekuracyjne
- Helm ochronny

4.6.2. Zespół zabezpieczający przed upadkiem z wysokości.

Kompletny układ zabezpieczający przed upadkiem pracownika z wysokości powinien składać się z trzech części:

- Uprząży (szelek bezpieczeństwa)
- Podzespołu łącząco-amortyzującego (urządzenie samohamowne lub amortyzator włókienniczy i linka bezpieczeństwa)
- Punktu zamocowania stałego

Źródło: <https://www.yell.com/biz/tacklstore-t-a-safetyliftinggear-plymouth-10220176/#view=popup9215>

W

 Polska Strefa Inwestycji	 POMORSKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA	ZARZADZANIE BEZPIECZEŃSTWEM I HIGIENĄ PRACY
POMORSKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA Sp. z o.o.	INSTRUKCJA BHP WYKONYWANIA PRAC NA WYSOKOŚCI (dachy, rusztowania, konstrukcje stałe)	Wydanie - 5 Data pierwszego wydania 15.11.2018 r. Data aktualizacji: 21.11.2023 r.

4.7. Podstawowe wymagania użytkowe dla sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości

Podczas organizowania stanowiska pracy należy przestrzegać, aby spełnione były następujące podstawowe wymagania użytkowe dla sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości:

- Jedynym rodzajem uprząży przeznaczonej do ochrony przed upadkiem z wysokości są szelki bezpieczeństwa. Pas bezpieczeństwa nie może być używany jako uprząż chroniąca przed upadkiem z wysokości, a jedynie jako narzędzie umożliwiające pracę w podparciu.
- Zespół sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości musi zawierać element pochłaniający energię, np. amortyzator włókienniczy lub urządzenie samohamowne stacjonarne.
- Sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości musi być użytkowany tak, aby droga swobodnego spadku **nie była większa niż 2 m**.
- Punkt mocowania stałego linki bezpieczeństwa lub urządzenia samohamownego stacjonarnego należy lokalizować możliwie bezpośrednio nad miejscem pracy użytkownika.
- Składniki sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości, w skład których wchodzi elementy i części składowe włókiennicze, np. lina włókiennicza, taśma techniczna tkana:
  - ✓ nie mogą być używane w pobliżu silnych źródeł ciepła (np. miejsca spawania lub cięcia palnikiem acetylenowym), jeżeli nie są chronione niepalnie,
  - ✓ podlegają kasacji, jeżeli brały udział w powstrzymaniu spadania użytkownika,
  - ✓ podlegają kasacji **po 5 latach** od daty produkcji
- Przy posługiwaniu się sprzętem należy bezwzględnie przestrzegać instrukcji wydanych przez producenta tego sprzętu.
- Oprócz kontroli bieżących (przed i po każdym użyciu sprzętu), należy dokonywać kontroli okresowych w celu gruntownego przeglądu sprzętu, wykonywanych w terminach określonych przez producenta dla poszczególnych typów sprzętu.

4.8. Zabrania się wykonywania pracy na wysokości w następujących przypadkach:

- przy oblodzeniu konstrukcji,
- przy złym stanie technicznym konstrukcji,
- przy silnym wietrze o szybkości przekraczającej 10 m/s,
- przy silnym mrozie (poniżej – 15° C),
- podczas gęstej mgły, opadów deszczu i śniegu,
- podczas burzy i wyładowań atmosferycznych,
- w warunkach złej widoczności, jeżeli miejsca pracy nie mają należytego oświetlenia o natężeniu światła co najmniej 50 lx.

4.9. UWAGA

- W razie wątpliwości, co do zachowania warunków bezpieczeństwa pracy pracownik ma prawo przerwać pracę i zwrócić się do przełożonego o wyjaśnienie sytuacji.
- W przypadku znalezienia się w sytuacji bezpośredniego niebezpieczeństwa powstrzymać się od wykonywania pracy. Pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia, nie może jednak odmówić podjęcia innej równorzędnej pracy, gdy usunięcie zagrożenia przy poprzednio wykonywanej pracy nie jest możliwe.

